

31990L0270

L 156/14

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

21.6.1990.

DIREKTIVA VIJEĆA**od 29. svibnja 1990.****o minimalnim zahtjevima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja pri radu sa zaslonima (peta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)**

(90/270/EEZ)

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegov članak 118.a,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾ sastavljen nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za sigurnost, higijenu i zaštitu zdravlja na radu,u suradnji s Europskim parlamentom ⁽²⁾,uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

budući da članak 118.a Ugovora predviđa da Vijeće u obliku direktiva usvaja minimalne zahtjeve s ciljem poticanja poboljšanja, posebno u radnom okruženju, kako bi se zajamčila viša razina zaštite sigurnosti i zdravlja radnika;

budući da se na temelju uvjeta iz tog članka u tim direktivama izbjegava uvođenje administrativnih, financijskih i zakonskih ograničenja na način koji bi usporavao stvaranje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva;

budući da se komunikacijom Komisije u vezi s njezinim programom sigurnosti, higijene i zdravlja na radu ⁽⁴⁾ predviđa donošenje mjera s obzirom na nove tehnologije; budući da je Vijeće to primilo na znanje u svojoj rezoluciji od 21. prosinca 1987. o sigurnosti, higijeni i zdravlju na radu ⁽⁵⁾;

budući da je poštovanje minimalnih zahtjeva za osiguranje viših razina sigurnosti na radnim stanicama sa zaslonima važno za osiguranje sigurnosti i zdravlja radnika;

budući da je ova Direktiva pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o

uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu ⁽⁶⁾; budući da su odredbe stoga potpuno primjenjive za zaslone koje koriste radnici, ne dovodeći u pitanje strože i/ili posebne odredbe iz ove Direktive;

budući da su se poslodavci obvezni informirati o najnovijim dostignućima tehnologije i znanstvenih otkrića s obzirom na oblikovanje radne stanice, kako bi mogli izvršiti sve izmjene potrebne da bi se zajamčila viša razina zaštite sigurnosti i zdravlja radnika;

budući da su ergonomski aspekti od posebne važnosti za radnu stanicu sa zaslonom;

budući da je ova Direktiva praktični doprinos stvaranju socijalne dimenzije unutarnjeg tržišta;

budući da se sukladno Odluci 74/325/EEZ ⁽⁷⁾ Komisija savjetuje o izradi prijedloga u tom području sa Savjetodavnim odborom za sigurnost, higijenu i zaštitu zdravlja na radu,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

ODJELJAK I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Direktivom, koja je peta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ, propisuju minimalni zahtjevi za sigurnost i zdravlje radnika pri radu sa zaslonima kako je određeno člankom 2.

2. Odredbe Direktive 89/391/EEZ u potpunosti su primjenjive na cijelo područje spomenuto u stavku 1., ne dovodeći u pitanje strože i/ili posebne odredbe iz ove Direktive.

⁽¹⁾ SL C 113, 29.4.1988., str. 7. i SL C 130, 26.5.1989., str. 5.⁽²⁾ SL C 12, 16.1.1989., str. 92. i SL C 113, 7.5.1990.⁽³⁾ SL C 318, 12.12.1988., str. 32.⁽⁴⁾ SL C 28, 3.2.1988., str. 3.⁽⁵⁾ SL C 28, 3.2.1988., str. 1.⁽⁶⁾ SL L 183, 29.6.1989., str. 1.⁽⁷⁾ SL L 185, 9.7.1974., str. 15.

3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na:

- (a) vozačku kabinu ili kontrolnu kabinu vozila ili strojeva;
- (b) računalne sustave u prijevoznim sredstvima;
- (c) računalne sustave uglavnom namijenjene javnoj uporabi;
- (d) „prijenosne” sustave koji na radnoj stanici nisu u dugotrajnoj uporabi;
- (e) uređaje za računanje, kase i svu opremu s malim zaslonom za podatke ili mjere potrebnim za izravno korištenje opreme;
- (f) pisaće strojeve tradicionalnog dizajna, tipa poznatog kao „pisaći stroj s prozorom”.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive sljedeći izrazi znače:

- (a) *zaslom*: alfanumerički ili grafički zaslon, bez obzira na vrstu procesa prikaza na zaslonu;
- (b) *radna stanica*: sklop koji sadrži zaslon, a koji može biti opremljen tipkovnicom ili ulaznim uređajem i/ili softverom koji omogućuje povezanost između operatora i uređaja, neobveznim priborom, vanjskim jedinicama kao što su disketni pogon, telefon, modem, pisac, držač za dokumente, radna stolica i radni stol ili radna površina i neposredna radna okolina;
- (c) *radnik*: bilo koji radnik kako je određeno člankom 3. točkom (a) Direktive 89/391/EEZ koji se stalno koristi zaslonom kao važnim sredstvom u uobičajenom radu.

ODJELJAK II.

OBVEZE POSLODAVCA

Članak 3.

Analiza radnih stanica

1. Poslodavci su obvezni provesti analizu radnih stanica kako bi procijenili sigurnosne i zdravstvene uvjete kojima izlažu svoje radnike, osobito u pogledu mogućih rizika za vid, psihičkih problema i problema koji uzrokuju stres.

2. Poslodavci poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi otklonili otkrivene rizike, na temelju procjena iz stavka 1., uzimajući u obzir dodatne i/ili kombinirane učinke tako otkrivenih rizika.

Članak 4.

Radne stanice stavljene u uporabu prvi put

Poslodavci moraju poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurali da radne stanice koje se prvi put stavljaju u uporabu nakon 31. prosinca 1992. zadovoljavaju minimalne zahtjeve utvrđene u Prilogu.

Članak 5.

Radne stanice već u uporabi

Poslodavci moraju poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurali da su radne stanice već stavljene u uporabu prije 31. prosinca 1992. ili toga datuma prilagođene tako da zadovoljavaju minimalne zahtjeve utvrđene u Prilogu najkasnije četiri godine nakon tog datuma.

Članak 6.

Obavješćivanje i osposobljavanje radnika

1. Ne dovodeći u pitanje članak 10. Direktive 89/391/EEZ, radnici dobivaju obavijesti o svim aspektima sigurnosti i zdravlja u vezi s njihovim radnim stanicama, a posebno obavijesti o mjerama primjenljivim na radne stanice uvedene člancima 3., 7. i 9.

U svakom slučaju, radnici ili njihovi predstavnici moraju biti obaviješteni o svakoj zdravstvenoj ili sigurnosnoj mjeri koja je poduzeta u skladu s ovom Direktivom.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 12. Direktive 89/391/EEZ, svaki radnik mora biti osposobljen za uporabu radne stanice prije no što započne s ovom vrstom posla i kad god se organizacija radne stanice značajno izmijeni.

Članak 7.

Redovni dnevni poslovi

Poslodavac aktivnosti radnika mora planirati tako da se svakodnevni rad na zaslonu periodično prekida odmorima ili promjenama aktivnosti koje smanjuju radno opterećenje.

Članak 8.

Savjetovanje i sudjelovanje radnika

Savjetovanje i sudjelovanje radnika i/ili njihovih predstavnika odvija se u skladu s člankom 11. Direktive 89/391/EEZ u području obuhvaćenom ovom Direktivom, uključujući njezin Prilog.

*Članak 9.***Zaštita očiju i vida radnika**

1. Radnici imaju pravo na odgovarajući test očiju i vida koji provodi za to osposobljena osoba:

- prije početka rada pri zaslonu,
- nakon toga u redovitim razmacima i
- u slučaju teškoća s vidom koje mogu biti posljedica rada pri zaslonu.

2. Radnici imaju pravo na oftalmološki pregled ako nalazi testa iz stavka 1. pokažu da je to potrebno.

3. Ako nalazi testa iz stavka 1. ili pregleda iz stavka 2. pokažu da je to potrebno i ako se ne mogu koristiti uobičajena korektivna pomagala, radnike se mora opremiti posebnim odgovarajućim korektivnim pomagalima za predmetni rad.

4. Mjere poduzete sukladno ovom članku ne mogu ni u kojem slučaju obuhvaćati dodatne financijske troškove za radnike.

5. Zaštita očiju i vida radnika može se pružiti se u sklopu nacionalnog zdravstvenog sustava.

ODJELJAK III.

RAZNE ODREDBE*Članak 10.***Prilagodbe Prilogu**

Strogo tehničke prilagodbe Prilogu kako bi se uzeo u obzir tehnički napredak, promjene u međunarodnim propisima i

specifikacijama te saznanja vezana uz opremu zaslona donose se u skladu s postupkom utvrđenim člankom 17. Direktive 89/391/EEZ.

*Članak 11.***Završne odredbe**

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 31. prosinca 1992.

One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu ili su već donijele u području na koje se odnosi ova Direktiva.

3. Države članice izvješćuju Komisiju svake četiri godine o praktičnoj provedbi odredaba ove Direktive, naznačujući točke gledišta poslodavaca i radnikâ.

Komisija obavješćuje Europski parlament, Vijeće, Gospodarski i socijalni odbor i Savjetodavni odbor za sigurnost, higijenu i zaštitu zdravlja na radu.

4. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću, Gospodarskom i socijalnom odboru o provedbi ove Direktive u redovnim razmacima, vodeći računa o staccima 1., 2. i 3.

Članak 12.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. svibnja 1990.

Za Vijeće
Predsjednik
B. AHERN

Prilog

MINIMALNI ZAHTJEVI

(članci 4. i 5.)

Preliminarna napomena

Obveze utvrđene ovim Prilogom primjenjuju se kako bi se postigli ciljevi ove Direktive i to tako da su, kao prvo, predmetne komponente prisutne u radnoj stanici te, kao drugo, da zahtjevi ili karakteristike rada to omogućuju.

1. OPREMA

(a) **Opća napomena**

Korištenje opreme samo po sebi ne smije biti izvor rizika za radnike.

(b) **Zaslona**

Znakovi na ekranu trebaju biti dobro definirani i jasno formirani, odgovarajuće veličine i s odgovarajućim razmakom između znakova i redova.

Slika na ekranu treba biti stabilna, bez treperenja ili drugih oblika nestabilnosti.

Svjetlost i/ili kontrast između znakova i pozadine moraju se lako podešavati za korisnika kao i prema okolnim uvjetima.

Ekran se mora okretati i nagnjati s lakoćom i slobodno, kako bi odgovarao potrebama korisnika.

Postolje za ekran ili podesivi stol mogu se koristiti odvojeno.

Na ekranu ne smije biti odbljesaka koji bi mogli smetati korisniku.

(c) **Tipkovnica**

Tipkovnica mora biti nagibna i odvojena od ekrana, kako bi radnik mogao zauzeti udoban položaj za rad, izbjegavajući umor ruku ili šaka.

Ispred tipkovnice treba biti dovoljno prostora da korisnik može osloniti šake i ruke.

Tipkovnica mora imati matiranu površinu da bi se izbjeglo odrazno blještavilo.

Raspored tipkovnice i karakteristika tipki moraju biti takvi da olakšaju korištenje tipkovnice.

Simboli na tipkama moraju biti na odgovarajući način kontrastni i čitljivi s radnog položaja.

(d) **Radni stol ili radna površina**

Radni stol ili radna površina moraju imati dostatno veliku, slaboreflektirajuću površinu i omogućivati fleksibilan raspored ekrana, tipkovnice, dokumenata i pripadajuće opreme.

Držač dokumenata mora biti stabilan i podesiv te smješten tako da minimalizira potrebu za neudobnim pokretima glave i očiju.

Radnici moraju imati dovoljno prostora za pronalaženje udobnog položaja.

(e) **Radna stolica**

Radna stolica mora biti stabilna te korisniku dopuštati slobodu pokreta i udobni položaj.

Sjedalo mora biti podesivo po visini.

Naslon mora biti podesiv po visini i po nagibu.

Korisnik po želji može dobiti i podnožak.

2. OKRUŽENJE

(a) Prostorni zahtjevi

Radna stanica treba biti dimenzionirana i oblikovana tako da korisniku pruža dovoljno prostora za mijenjanje položaja i pokreta.

(b) Osvjetljenje

Sobno osvjetljenje i/ili reflektorsko svjetlo (radne svjetiljke) osiguravaju zadovoljavajuće uvjete osvjetljenja i odgovarajući kontrast između ekrana i pozadinskog okoliša, uzimajući u obzir vrstu rada i zahtjeve korisnikova vida.

Moguće ometajuće blještavilo ili odraze na ekranu ili drugoj opremi može se spriječiti koordiniranjem rasporeda radnog mjesta i radne stanice pomoću pozicioniranja i tehničkih karakteristika umjetnih izvora osvjetljenja.

(c) Odrazi i blještavilo

Radne stanice su oblikovane tako da izvori svjetla kao što su prozori i drugi otvori, prozirni ili providni zidovi te žarko obojeni inventar i instalacije ili zidovi ne uzrokuju ometajuće blještavilo i odraze na ekranu.

Prozori moraju biti opremljeni prikladnim sustavom podesivog sjenila da bi se smanjilo dnevno svjetlo koje pada na radnu stanicu.

(d) Buka

Buka koju emitira oprema radne stanice uzima se u obzir pri opremanju stanice, a posebno se vodi računa o tome da buka ne odvrća pažnju ili ometa govor.

(e) Vrućina

Oprema radne stanice ne smije proizvoditi pretjeranu vrućinu koja može izazvati neugodu kod radnika.

(f) Zračenje

Sve zračenje, uz iznimku vidljivog dijela elektromagnetskog spektra, mora biti reducirano na zanemarive razine s točke gledišta zaštite sigurnosti i zdravlja radnika.

(g) Vlaga

Treba uspostaviti i održavati prikladan stupanj vlažnosti.

3. POVEZANOST IZMEĐU KORISNIKA I RAČUNALA

U oblikovanju, odabiru, naručivanju i modificiranju softvera i u određivanju zadaća koje obuhvaćaju uporabu zaslona poslodavac mora u obzir uzeti sljedeća načela:

- (a) softver mora biti prikladan za izvršenje određene zadaće;
- (b) softver mora biti jednostavan za korištenje i, ondje gdje je to prikladno, prilagodljiv korisnikovu stupnju znanja ili iskustva; nikakva kvantitativna ni kvalitativna sredstva provjere ne mogu se koristiti bez znanja radnika;
- (c) sustavi radnicima moraju pružati povratnu informaciju o njihovim rezultatima;
- (d) sustavi informacije moraju prikazati u obliku i brzinom koji su prilagođeni korisnicima;
- (e) moraju se primjenjivati principi softverske ergonomije, osobito u pogledu obrade podataka od strane ljudi.